

CAMİ VE TEMSİL ETTİĞİ DEĞERLER

Cami kelime olarak birleştiren, bir araya getiren, toplayan gibi anlamları bünyesinde barındıran; literatürde ise Müslümanları günde 5 defa yüce yaratıcı huzurunda dil, ırk, coğrafya ve sosyal fark gözetmeksizin aynı safta, aynı gaye ve hedef uğrunda bir araya getiren, hep birlikte yaratıcılarına karşı kulluk görevlerini yerine getirdikleri mekan anlamına gelmektedir. Yeryüzünün ilk binası Mekke'de bulunan Kâbe, yani bir mescid ve camidir. Bu anlamda cami insan hayatında en öncelikli yapı olarak yerini almaktadır. Müslümanlar şehirler inşa ederken camileri şehrin ana merkezi kabul etmişler, şehrin en güzel yerinde cami inşa ettikten sonra insan hayatının olmazsa olmazı olan diğer kurumları ve yerleşim alanlarını cami etrafında şekillendirmişlerdir. Peygamber efendimiz s.a.v. Mekke'den Medine'ye ilk kavuştuğu noktada Kuba Camiini inşa etmiş, şu an bile şehrin ana merkezini oluşturan Mescid-i Nebi dediğimiz en büyük camiyi tesis ettikten sonra, Yesrip olan şehrin adı Medine'ye dönüşmüştür. Yani camii sıradan bir şehri medeniyet merkezi haline getirmiştir. Diyanet İşleri Başkanımız Prof. Dr. Ali Erbaş'ın deyimi ile *"Kubbesiyle Müslüman yürekleri tevhid eden, minberi ve kürsüsüyle ilmi, hikmeti haykıran, mihrabıyla yüzleri ve gönülleri Allah'a döndüren, minareleriyle şehirlerin şehadet parmağı olan camiler, bir İslam beldesinin en somut şiarıdır. Kubbe, kürsü, minber, mihrap ve minaresiyle camiye ait her bir mekanın özel anlamı vardır. Camide, omuz omuza saf tutularak kılınan her namazda, statülerin ve farklılıkların, eşitlik ve kardeşlik çizgisinde bulunduğu bir mana yaşanır, dolayısıyla camilerin fiziki varlığı ve işlevleri kadar, bireyi ve toplumu inşa eden yönü de göz ardı edilmemelidir."*

Caminin temsil ettiği ilk değer bulunduğu yere medeniyet getirmesidir. Caminin Müslümanların hayatındaki en önemli fonksiyonlarından birisi de; tevhid dini etrafında Müslümanlar arasındaki farkları ortadan kaldırarak onları aynı gaye etrafında bir ve beraber kılmasıdır. ***"Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de O sizi oradan kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle apaçık bildiriyor ki doğru yola eresiniz."*** (Ali İmran 103) ayeti kerimesinde ifade edildiği gibi müminleri birbirine sımsıkı kenetleyen aralarındaki düşmanlıkları kin ve nefreti yok eden kutsal mekândır cami.

Günümüzde sadece ibadet alanı olarak sınırlandırılan cami aslında tarihi süreç içerisinde Müslümanlar arasında çok önemli görevleri ifa etmiş ana mekândır. İslam tarihinin ilk evrelerinde İslam devletinin ana merkezi, din ve dünya işlerinin istişare

edilerek karara bağlandığı bir parlamento, yabancı elçilerin karşılandığı diplomatik bir merkez, İslam bilginlerinin yetiştiği yatılı bir üniversite, adeta mihrabıyla mabet, kürsüsü ile mektep, minberi ile devlettir.

Camiler tarihimizin, kültürümüzün, medeniyetimizin hatıralarının saklı bulunduğu, düşmanla savaşan ordumuz için duaların yapıldığı, asker ocağına vatan evlatlarının uğurlandığı, Allah, Vatan, Millet ve Bayrak sevgisinin gönüllere nakşedildiği mekteplerdir. İstiklal şairimiz merhum Mehmet Akif Ersoy şu dizeleri ile camilerin hayatımızın olmazsa olmazları olduğunu haykırmaktadır:

Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:

Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.

Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli,

Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli.

Camiler hayatımıza o kadar muazzam katkılarda bulunmaktadır ki bir İslam beldesi Haçlılar ve düşmanlar tarafından istila edildiğinde düşmanın ilk hedef aldığı yer cami olmaktadır. Camilerimiz bünyesinde açılan yaz Kur'an kursları ile camilerimiz minik yavrularımızla dolup taşmakta, yavrularımızın körpe ve tertemiz dimağları İslam ahlak ve İrfanı ile süslenmektedir. Bugün İslam dünyası olarak içinden geçtiğimiz tarihimizin en zorlu sürecinin temelinde bilgisizlik ve cehaletin olduğu malumdur. Bu cehaleti ve eksikliklerimizi ortadan kaldırmak için camilerde din görevlilerimiz cemaate, sabah namazlarından önce Kur'an-ı Kerim ve mealı, yatsı namazlarından önce ilmihal ve hadis, öğle namazlarından önce vaaz, ikindi namazlarından önce bir ayet bir hadis okuyarak ibadetin yanında ilimle de cemaati doğru bilgilerle aydınlatmaya çalışmaktadır. Bu durumda camilerin bir ilim ve irfan mektebi olduğunun en güzel ifadesidir. Bütün camilerimizde kitaplıklar oluşturulmuştur. Bu kitaplar gençlere yaşlılara, çocuklara kısaca herkese hitap etmektedir. Bizim arzumuz insanımızın zamanının bir kısmını camilerde sadece ibadet yapmak için değil, kitap okumak için de geçirmelidir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki cami mümin topluluğun kalbidir. Kalp beden için ne kadar ehemmiyet önem taşırırsa camide İslam medeniyeti için o kadar önemlidir. Makalemizi merhum Arif Nihat Asya'nın duasıyla sonlandırmak istiyorum. Bu vesileyle idrak ettiğimiz camiler ve din görevlileri haftamızın başta din görevlilerimize sonra bütün milletimize islam alemine hayırlara vesile olmasını cenabı Allah'tan niyaz ediyorum.

Biz, kısık sesleriz... Minareleri,

Sen, ezansız bırakma, Allah'ım!

Ya çağır şurda bal yapanlarını,
Ya kovansız bırakma, Allah'ım!
Mahyasızdır minareler... Göğü de
Kehkeşansız bırakma Allah'ım!
Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma, Allah'ım!
Bize güç ver... Cihâd meydanını,
Pehlivansız bırakma Allah'ım!
Kahraman bekleyen yığınlarını,
Kahramansız bırakma, Allah'ım!
Bilelim hasma, karşı koymasını;
Bizi cansız bırakma, Allah'ım!
Yarının yollarında yılları da,
Ramazansız bırakma, Allah'ım!
Ya dağıt kimsesiz kalan sürünü,
Ya çobansız bırakma, Allah'ım!
Bizi sen sevgisiz, susuz, havasız
Ve vatansız bırakma, Allah'ım!
Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma, Allah'ım!

Şevket Şimşek
Kırşehir İl Müftülüğü
Uzman Vaizi